

Všichni jsou povoláni ke svatosti (3)

Běžné i méně běžné zkušenosti
blahoslaveného Josemaria
Escrivá.

28.11.2002

III. Mariologie prožívaná v životě
věřících

Po těchto životopisných
podrobnostech, které se mi zdály
důležité, abychom důkladněji poznali
sepětí blahoslaveného Escrivá s
Matkou Boží, chtěla bych nyní

pohovořit o jádru poselství blahoslaveného Josemarii, totiž o všeobecném povolání ke svatosti právě v profánních každodenních životních situacích. Escrivá byl vynikajícím teologem, který podobně jako velcí církevní učitelé ukázal, co je obsaženo v evangeliu, ale není dostatečně zřetelné ve vědomí věřících. Svatost se pro většinu stala něčím výjimečným, zatímco podle vůle Kristovy to má být normální stav pro každého pokřtěného. K tomu, aby se výjimečné stalo opět normálním, přispěl Escrivá neobyčejnou měrou. Někteří ho proto dokonce označili za heretika. Jeho výroky již z roku 1928 se teprve po II. vatikánském koncilu staly všeobecnou naukou Církve.

III. 1. Staré a nové jako evangelium: posvěcení všedního dne

Svatost můžeme identifikovat také jako jednotu s Kristem, to znamená

následovat ho, identifikovat se s ním. Kristus je jako perfectus homo tak bohatá osobnost, že každá spiritualita ze všech možných cest následování může obsáhnout jen některé aspekty Kristova života. Ve spiritualitě blahoslaveného Escrivá a Opus Dei jde především o napodobování Krista v jeho třicetiletém skrytém životě po boku Panny Marie. Jde o normální rodinu ve vsi Nazaret, kde Kristus vyrůstá a kde se Maria o něho stará jako matka. Přitom se stará stejně tak o jeho duchovní rozvoj jako o materiální péči, o jeho každodenní prostředí, o jeho obživu, ošacení. Jistě to není nijak přehnaná interpretace, že mu Maria sama utkala jeho suknici, o které i suroví vojáci usoudili, že je škoda ji roztrhat.

Vtělením se všechny pozemské, lidské cesty, které Kristus nastoupil, staly božskými cestami. Escrivá říká:

„Jelikož Ježíš žije a vyrůstá jako jeden z nás, zjevuje nám, že lidské bytí, to obyčejné každodenní konání, má božský smysl. Kdykoliv můžeme o této pravdě také rozjímat, musí nás přivádět k úžasu myšlenka na třicet let jeho skrytého života, oněch třicet let, které představují většinu jeho pobytu mezi námi lidmi, jeho bratry. Ba co více: jsou to zářící léta, která ozařují naše dni a dávají jim skutečný smysl; protože my jsme obyčejní křesťané, kteří vedou normální život jako miliony lidí všude na celém světě.“(36)

Nadčasová hodnota zdánlivě bezvýznamného života se stává zřetelnou právě v Marii.(37) Ona, která jedinečným způsobem spolupracovala na našem vykoupení, která svého tělesného Syna dobrovolně spoluobětovala, aby zachránila své duchovní děti, ztělesňuje nenápadné bytí, diskrétní skrytou službu. Když jde o povolání

ke svatosti všedního dne, je Maria po Kristu vždy a všude pro lidi tím největším vzorem.

Blahoslavený Josemaria byl předchůdcem II. vatikánského koncilu v tomto znovuoživení všeobecného povolání ke svatosti uprostřed světa. Papež Jan Pavel II. učinil právě tento aspekt hlavním tématem svého apoštolského listu *Novo millennio ineunte*, který představuje program pro třetí tisíciletí.

Escrivá učinil zcela zřetelnou skutečnost, že z domnělých překážek svatosti se opět stávají schůdné cesty. Právě každodenní a tak pozemské záležitosti jeví se křesťanům mnoha staletí jako něco, co je zdržuje od toho, aby se mohli stát svatými. A právě ve světských záležitostech a skrze ně může křesťan dosáhnout svého životního cíle a naplnit Boží vůli. Příkladem par excellence je

opět Matka Boží. Ve své homilii „Skrze Marii k Ježíši“ Josemaria píše: „Nezapomínejme, že takřka všechny dny v pozemském životě naší Paní probíhaly jako všední dny milionů žen, které se věnují své rodině, vychovávají děti a pečují o domácnost. Maria posvěcuje každodenní všednost, posvěcuje to, co mnozí mylně pokládají za něco, co nemá žádný hlubší smysl: nejběžnější práci, malé pozornosti vůči lidem, které milujeme, rozhovory a návštěvy u příbuzných a přátel. Požehnaný všední den, který může být naplněn tak velkou láskou k Bohu! Pro Mariin život platí jen jedno vysvětlení: její láska. Láska až do posledku, až k úplnému zapomenutí na sebe; spokojena tam, kde ji Bůh chtěl mít, naplňovala šlechetně jeho vůli. A tak dochází k tomu, že dokonce ani nenápadná gesta nezůstávají u ní nikdy prázdná, nýbrž jsou vždy plná obsahu. Maria, naše Matka, je pro nás příkladem a

cestou. Musíme se pokusit být jako ona v konkrétních situacích, které podle Boží vůle naplňují náš život.“ (38)

Blahoslavený Josemaria rád hovořil o materializaci duchovního života. Naši lidskou přirozenost utváří právě jednota hmoty a ducha. Většina našich nejvznešenějších přání a duševních schopností musí se uskutečnit opět v konkrétním životě, ve styku se smyslově vnímatelným světem. S hlavou v nebi a oběma nohama na zemi – tak chtěl žít Josemaria.

V „Cestě“ nazval Marii „mistryní skryté a mlčící oběti“. (39) Papež Jan Pavel II. převzal tento titul ve své modlitbě k Matce Boží Guadalupské v roce 1979. Abychom si mohli představit Mariin všední den, blahoslavený Josemaria radil, abychom se přemístili do scén evangelia. Přitom se nejedná o

bujnou fantazii, která vždy znamená ztrátu reality, nýbrž o aktivizaci lidského daru, představivosti, abychom přišli blíže do styku se skutečností. Když kupříkladu víme něco o životním způsobu v tehdejší Palestině, můžeme si spíše představit, jak jde Maria ke studni, jak pracuje v domě, jehož čtvrtá stěna byla stěnou skály, ke které byl dům přibudován, atd. Vždy je pak možný transfer k dnešní práci.

III. 2. Mariin obraz: věrný obraz a přechod k pravzoru

a) pomůcka k nahlížení

Z mnoha možností, jak vtáhnout Marii do každodenního všedního života, chtěla bych exemplárně předvést na obrazech Panny Marie, o kterých bl. Josemaria při mnoha příležitostech hovořil nebo psal. Přitom jde opět o spojení ducha a hmoty, které se mnoha lidem může zdát tak nepřírozené. Naše spontánní

poznání vychází ze smyslů a
potřebuje často obrazy. Dobu
obrazoborců jsme už dávno přestáli.
Rozlišování mezi prostým obrazem a
tím, co je obrazem míněno nebo co se
na něm uctívá, je rovněž
problematické. Umění ve svých
krásných dílech žádnou ženu
nezobrazuje tak často jako Marii.

Při mnoha příležitostech v Římě, tak
tomu bylo také při našem posledním
rozhovoru v roce 1965, o kterém
jsem se zmínila na počátku, pozval
mě blahoslavený Josemaria, abych s
ním šla do kaple v ústředí Opus Dei a
tam před sochou Matky Boží se
pomodlila jedno Zdrávas za
Německo; chtěl mi tam dát také
požehnání na cestu, které se nemělo
týkat jen mého návratu do Německa,
ale celé mé životní cesty. Myslím, že
to nebylo bez významu, že mi chtěl
dát požehnání před sochou Panny
Marie. O rok později, právě když se
vrátil z okružní cesty po Řecku, byla

jsem v Římě s malou skupinou z Německa. Daroval nám ikonu Panny Marie, kterou si z Řecka přivezl, a to pro nový studentský domov, který se za několik dní měl otevírat v Kolíně. Blahoslavený Josemaria pokládal mariánské obrazy za „budíky“, které nám mají připomínat přítomnost Boží a Panny Marie. Proto se rozšířil jeho zvyk přinášet na mnoho míst mariánské obrazy. V domech Opus Dei je v každé místnosti mariánský obraz. Běžně se každý z nás snaží při vstupu nebo odchodu z místnosti obraz pozdravit, ať už je to pohledem nebo střelnou modlitbou. Ve všech kaplích pro ženy je rovněž nějaké zobrazení Panny Marie. Tím chtěl blahoslavený Josemaria připomenout ženám Opus Dei, jelikož neměly žádnou zakladatelku, aby pokládaly za zakladatelku Pannu Marii. Když mohl blahoslavený Josemaria dát zakázku umělci na zhotovení mariánského obrazu, radil mu, aby Ježíš měl podobu své Matky.

(40) Jeho první nástupce, biskup Alvaro de Portillo, vypráví: „V kuchyni, v prádelně nebo v žehlárně našich středisek měl rád obrazy Panny Marie, která je právě zaměstnána podobnými pracemi: jak vaří, pere, krmí dítě...“(41) Je tomu tak dnes v mnoha domácnostech a mohlo by to být ještě častější.

Také na našich ulicích jsou na mnoha domovních stěnách mariánské obrazy, kterým se zřídka věnuje pozornost. Blahoslavený Josemaria na svých obvyklých cestách Madridem objevil mnoho obrazů, které zůstaly skryty i architektům.

b) Příležitost k dostiučinění

Kromě těchto obrazů jako pomůcek, jak se dívat na všední den, chtěla bych také poukázat u blahoslaveného Josemarii na myšlenky na dostiučinění ve vztahu k mariánským obrazům. Při tom se omezím na dvě konkrétní situace.

R. 1931, když už se objevovaly první předzvěsti náboženského pronásledování ve Španělsku, našel na ulici stránku s obrazem Panny Marie, vytrženou z katechismu. Bylo mu líto, když viděl, že se s obrazem tak neuctivě zachází. Aby to odčinil, pomodlil se kající modlitbu a dal list okamžitě láskyplně zarámovat. Ten později visel v knihovně prvního střediska.

Druhou příležitost přinesla sedmdesátá léta, když byla v Říme dokončena novostavba římské koleje Sv. Kříže. Toto Collegium Romanum je mezinárodním studijním centrem prelatury, na kterém se vzdělávají i kněží, kteří vzešli z řad laických příslušníků Díla. Pro jednu z domácích kaplí poslal někdo z protestantských zemí velmi krásnou sochu Panny Marie, která byla nalezena v nějakém depozitáři a byla silně poškozena. Díval se na sochu s láskou a jistým smutkem, pomodlil se

modlitbu a zeptal se, zda nebyla ukradena z nějakého kostela. V době, kdy byla socha restaurována, staral se o to, aby v její blízkosti byly vždy čerstvé květiny jako dostiučinění. Sám pečlivě sledoval její instalaci. Drobné projevy lásky při této příležitosti byly z dálky nenápadné. Ale zblízka bylo možné číst na modrém okraji pláště drobná zlatá písmena: „Amo te“ (Miluji tě).

Blahoslavený Josemaria nazýval Marii „Matkou Boží a Matkou naší“ zcela vědomě jedním dechem. Přenášel na Mater Ecclesiae starosti o Církev, stejně jako jí výslovně svěřil starost o apoštolát v Německu ve službách Církve. Mnoho jmenovaných projevů mariánské zbožnosti bl. Josemarii díky Boží milosti převzalo mnoho křesťanů na celém světě. Bl. Josemaria jim dal nejen podněty a iniciativu, nýbrž také podporu svou modlitbou a

svými oběťmi, aby zůstali vytrvalí v této úctě a dále ji šířili.

V mnoha rodinách tak byla obnovena modlitba růžence. Bylo uskutečněno mnoho poutí, nejčastěji v malých skupinách. Namnoze zapomenutá pobožnost Zdrávas Královno o sobotách opět nachází svůj smysl, když se každou sobotu ve všech prelaturách uděluje svátostné požehnání a pak se zpívá Salve Regina. V Německu mnoho jednotlivců ale i četné farnosti v různých městech začaly opět v prosinci s novenou k Neposkvrněnému Početí. Bylo instalováno mnoho mariánských obrazů, které zvou k modlitbě.

Jistě se již uskutečnilo mnohé z toho, co bl. Josemaria započal. S pomocí Boží je třeba ještě mnoho vykonat. V každém případě to, co Jan Pavel II. napsal v Novo millenio ineunte zcela obecně o dějinách spásy, je třeba

vztáhnout zvláště k Marii,
Prostřednici všech milostí. Její
ochranný plášť, který rozprostírá nad
svými dětmi a celou Církví, mohli
jsme již zakusit a jsme proto vděčni
za minulost, horliví v přítomnosti a
plní důvěry, pokud jde o budoucnost.

Přeložil –lš–

Poznámky:

1) Srov. Salvador Bernal,
Aufzeichnungen über den Gründer
des Opus Dei, Adamas Verlag, Köln
1978, str. 84.

2) Josemaria Escrivá, Der Weg,
Adamas Verlag, Köln 1976, 6. Aufl.,
Nr. 495.

3) Einige Beispiele: Alvaro del
Portillo, Über den Gründer des Opus
Dei, Adamas Verlag, Köln 1996, str.
159 n. Javier Echevarria, Mentoría
del Beato Josemaria Escrivá, Rialp,
Madrid 2000, str. 253 ff; Frederico

Delclaux, Santa Maria en los escritos del Beato Josemaria Escrivá de Balaguer, Rialp, Madrid 1992; Andres Vázquez de Prada, Der Gründer des Opus Dei, Bd. I, str. 169 n a další, mj. Salvador Bernal, tamt., atd.

4) Josemaria Escrivá, Die Spur des Sämanns, Adamas Verlag, Köln 1986. Nr. 572.

5) Josemaria Escrivá, Im Feuer der Schmiede, Adamas Verlag, Köln 1987. Nr 841.

6) Josef Kardinal Ratzinger, Zur Lage des Glaubens, Verlag Neue Stadt 1985, str. 106.

7) Srov. Josef Kardinal Ratzinger, tamt., str. 105.

8) Josef Kardinal Ratzinger, tamt., str. 107. .

9) Josemaria Escrivá, Freunde Gottes, Adamas Verlag, Köln 1979, Nr. 279-280.

10) Srov. Josemaria Escrivá de Balaguer, La Virgen del Pilar, in: Libro de Aragon, Madrid 1976

11) Srovnej myšlenkový postup J. Duns Scota: Bylo to přiměřené, Bůh to mohl učinit, tedy to učinil

12) Josemaria Escrivá, Christus begegnen, Adamas Verlag, Köln 1975, Nr. 171.

13) Scott und Kimberley Hahn, Unser Weg nach Rom, Christiana Verlag 1str..

14) Scott und Kimberley Hahn, tamt. str. 96.

15) Scott und Kimberley Hahn, tamt., str. 184.

16) Josemaria Escrivá, Potkat Krista Nr. 149.

17) Srov. Salvador Bernal, tamt., str. 22.

18) Srov. Peter Berglar, tamt., str. 161

19) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., S: 215 n. a 252.

20) Srov. Javier Echevarria, tamt., str. 185.

21) Srov. Vasquez de Prada, tamt., str. 175.

22) Josemaria Escrivá, Dopis z 25.1.1961, Nr. 18.

23) Srov. Salvador Bernal, tamt., str. 245.

24) Srov. Salvador Bernal, tamt., str. 86.

25) Srov. Alvaro del Portillo, Una vida para Distr. Ressecciones en torno a la figura de Josemaria Escrivá de Balaguer, Rialp, Madrid 1992.

26) Srov. Alvaro del Portillo, Über den Gründer des Opus Dei, str. 115.

27) Srov. Peter Berglar, tamt., str. 261.

28) Srov. Cesar Ortiz (Hrsg.), Josemaria Escrivá, Profile einer Gründergestalt, Adamas Verlag, Köln 2002, str. 22 n.

29) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., str. 161.

30) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., str. 223.

31) Srov. Andres Vasquez de Prada, tamt., str. 33 a Alvaro del Portillo, tamt., str. 49.

32) Srov. Salvador Bernal, tamt., str. 88.

33) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., str. 54.

34) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., str. 47.

35) Srov. Andres Vasquez de Prada, tamt., str. 34.

36) Josemaria Escrivá, Christus begegnen, Nr. 14.

37) Srov. Gespräche mit Msgr. Josemaria Escrivá de Balaguer, Adamas Verlag, Köln 1981, 3. Aufl., Nr. 87.

38) Josemaria Escrivá, Christus begegnen, Nr. 148.

39) Josemaria Escrivá, Der Weg, Nr. 509.

40) Srov. Alvaro del Portillo, tamt., str. 160.

41) Alvaro del Portillo, tamt., str. 160.

Světlo 34 ročník 2002

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
vsichni-jsou-povolani-ke-svatosti-3/](https://opusdei.org/cs-cz/article/vsichni-jsou-povolani-ke-svatosti-3/)
(27.03.2026)